

श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

श्रीमद्वेङ्कटाध्वरि विरचितम्
॥ श्रीलक्ष्मीसहस्रम् ॥
॥ क्षान्तिस्तवकः ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX and the **skt** font.

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
॥ क्षान्तिस्तवकः ॥

त्रायतामायताक्षं तद्धाम तामरसालयम्।
मदागसां प्रतीकारे महतामपि यत्क्षमा ॥ १ ॥

अपराधपरम्परामपाराम्
अहमेवं यदि नाम नारचेयम्।
कमलायतने क्षमागुणस्ते
कथमात्मानमसौ लभेत मातः ॥ २ ॥

महतां मम घोरकिल्बिषाणां
इह निःशेषगवेषणाऽपि दूरे।
पततामवलम्बनाय मातः
भवपङ्के बत नस्तव क्षमातः ॥ ३ ॥

फणिशेखरशैलनाथकान्ते
भवती मूर्तिमती क्षमैव नूनम्।
अभवत् कथमन्यथा न पाप-
स्तव कोपप्रभवाय वायसोऽपि ॥ ४ ॥

भवतीं प्रति विश्वमातरं
भवसिन्धोस्तरणार्थमातरम्।
स्वमहं प्रदिशामि रक्ष माम्
अपराधेषु समाचर क्षमाम् ॥ ५ ॥

नित्यं त्वकृत्यमवशादपि न त्यजामि
कृत्यं घुणाक्षरनयादपि नाचरामि।
अत्यन्तमित्थमपराधमहोदधेर्मे
सत्यं शपे शरणमम्ब तव क्षमैव ॥ ६ ॥

मातः क्षमा तव सखी मधुवैरिकान्ते
 ख्यातः क्षमाधरतया निलयस्स शेषः।
 त्वं तु क्षमानिधिरतः शतमागसां मे
 क्षन्तुं तवोचितमशेषत एव तावत् ॥ ७ ॥

अस्मत्कृतामतितरामपराधपङ्क्तिं
 यन्मृष्यसे जननि तत्र न विस्मयो नः।
 एवंविधोऽपि विलिलङ्घयिषे भवं यत्
 तत्र क्षमा हि तव कस्य न विस्मयाय ॥ ८ ॥

तत्तद्विचित्रदुरितानुगुणानि तीक्ष्णे
 दातुं फलानि दयिते तव बद्धदीक्षे।
 कस्येह जीवितकथा कलशाब्धिकन्ये
 क्षान्तिं न चेन्नयसि तं विविधैरुपायैः ॥ ९ ॥

अक्षान्तकारिणि दशास्यवधोक्तिदृष्टे
 भक्षाय राक्षसवधूरभियाचमाने।
 हन्त क्षमोदयजुषोऽप्यनुकम्पयैव
 नक्षत्रनाथसहजे तव न क्षमाऽभूत् ॥ १० ॥

धनपतिपुरुहूतस्थाणुवेधो मुखानाम्
 अपि च दधति शापं सम्पदः सम्परायम्।
 इति गतिमवबुध्याप्यर्थकामामिलाषात्
 अजहदघशतं मां रक्ष मातः क्षमातः ॥ ११ ॥

अनिशमुपचितानामागसां भूयसां मे
 निगमविततिरीष्टे निष्कृतिं नाभिधातुम्।
 प्रभवति फलमेषां पद्मनाभो न दातुं
 कलशजलधिकन्ये क्षान्तिरेवेह युक्ता ॥ १२ ॥

अमितदुरितकृद्भ्यो नित्यमस्मादृशेभ्यो
 हतहितचरितेभ्यो हन्त कुप्यन्तमुच्चैः।

नियतमनुगुणेन न्याययुक्तेन पद्मे
कलयसि वचनेन क्षान्तिमन्तं प्रभुं तम् ॥ १३ ॥

कलयति मनसा वा कर्मणा वा गिरा वा
मधुरिपुमहिले यन्मादृशो नित्यमागः।
तदिदमगणयन्ती त्रायसे संसृतेर्नः
शरणमिति गिरैव स्वामिनं क्षामयन्ती ॥ १४ ॥

नवनवमपराधं साधयित्वा खलत्वात्
जननि कृतवतो मे माधवं क्रोधवन्तम्।
वरुणनिलयकन्ये क्षान्तिमत्या भवत्याः
शरणवरणतोऽन्यत् केवलं नावलम्बः ॥ १५ ॥

प्रथिततमसि सर्गेरागसां रागसान्द्रे
मयि यदि तु विधत्से नानुकम्पामकम्पाम्।
उपचितिमतिचित्रामेनसो मे न सोढुं
प्रभवति स भवत्या नायकोऽजेयकोपः ॥ १६ ॥

रचयति यदयं ते नेतरागः सरागः
तदखिलमपि मृष्यन् त्राहि दीनं त्वमेनम्।
ननु क इह विमर्शं नापराधीति शौरेः
कलशजलधिकन्ये कर्णयोर्वर्णयोच्चैः ॥ १७ ॥

जलजटिलतडित्वद्दीप्तिकृष्णोपलाल्या
कृतिरुरुकटकश्रीरुज्ज्वलन्मेखलाभा।
वरतमवनमालालङ्कृतस्थानजुष्टा
वहसि हरिपुरन्धि त्वं क्षमाभृत्वमर्हम् ॥ १८ ॥

पापारण्य हिरण्यदानववपुर्व्यापाटन प्रज्वलत्-
कोपाटोपकृपीडसम्भवनवज्वालाकराळाननम्।
देवादौरपि दुष्करप्रसदनं देवं नृसिंहं रमे
क्षान्तिं नीतवती क्षणेन भवती किं ते परं दुष्करम् ॥ १९ ॥

नियन्ता यः पद्मे निरवधिदुरागः शतकृताम्
 अपर्याप्तं जानात्यखिलनिरयव्रातमपि नः।
 स एष त्वद्वाचा निखिलमपि सोद्वाऽपचरितं
 फलं वेत्ति स्वल्पं तदपि शरणोक्तेर्निजपदम् ॥ २० ॥

क्षमां मूर्तामुद्यत्करचरणयोगां च करुणां
 हतावद्यां विद्यामवयववतीमम्ब भवतीम्।
 समाश्रित्यापत्याभ्युदय धनधान्यादिनिबिडः
 बिडौजः सम्पत्तिं परिहसति भूमावपि जनः ॥ २१ ॥

क्षान्ते मन्तौ जननि सकले क्षम्यतां शब्दमात्रात्
 भूयो भूयः कमपि निचयं पाप्मनां निर्मिमाणः।
 वक्तुं लज्जे पुनरपि सहस्वेति वाराशिकन्ये
 क्षान्तिं सा त्वां तदपि नयते काप्यकम्पानुकम्पा ॥ २२ ॥

कादाचित्कप्रपदनजुषां काङ्क्षतान् पुरुषार्थान्
 अत्रामुत्राप्यखिलजननि प्राणिनामर्पयन्तीम्।
 संत्यज्य त्वामपकृतिशतैरप्यशुष्यत्कटाक्षां
 भिक्षाकीं तु प्रसभमपरां देवतां सेवतां कः ॥ २३ ॥

कृत्याकृत्य त्यजनकरणोत्साहिनां मादृशानां
 को वा दोषः कमलनिलये त्वत्क्षमायाः स दोषः।
 येनैतस्याः क्वचिदविषयो नापराधः समस्ती-
 त्युद्यद्द्वैर्या वयमिह बहूनाचरामोऽपचारान् ॥ २४ ॥

अशेषैर्निर्वेशैरखिलनरकावल्यनुभवैः
 अघौघानास्माकानपि भृशमशक्यापनयनान्।
 क्षमस्वेत्युक्त्यैव क्षपयसि मधुध्वंसिदयिते
 क एषः क्षान्त्यात्मा कथय निरुपाख्यस्तव गुणः ॥ २५ ॥

निर्मातुं प्रभवेम कर्म न वयं नित्यं किमप्यन्ततो
 यत्खल्वाचमनं तदप्यकुशलाः कर्तुं यथाचोदनम्।

दूरे ज्ञानकथा तथापि तु तवाक्षामक्षमावेदिनः
जानीमो मनसैव देवि सुगमौ स्वर्गापवर्गावपि ॥ २६ ॥

कथयामि सारमिह किं कथया
परमन्ययार्थितभवोपरमम्।
क्षमया त्वमेतमभिरक्ष मया
विहितानि मा गणय देवि हिता ॥ २७ ॥

निगमविहितं प्रायश्चित्तं मदीयमहांहसां
निरसनकृते नालं मातस्तव क्षमया विना।
गुरुतरमयः पिण्डं गर्वान्निगीर्णमहो रमे
किमु जरयितुं शक्तं शुण्ठीकषायनिषेवणम् ॥ २८ ॥

भगवति वपुश्चेतोवाग्भिः प्रतिक्षणमर्जितं
नवनवमिमं पापस्तोमं क्षमस्व मम स्वयम्।
कटकटरवक्रीडद् दंष्ट्रायुगी विकृताननं
पुनरपि यथा नो पश्येयं भयङ्करमन्तकम् ॥ २९ ॥

सहमानाऽहरहर्मे सहस्रमागांसि सागरेन्द्रसुते।
स्थापयसि मां दयालो शरणब्रज्याधिराज्यपीठे त्वम् ॥ ३० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाधरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे क्षान्तिस्तवकः ॥